

Gymnasieskolan: elever per 15 oktober 2013

UF0103

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
B.3	Aktualitet.....	8

3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet.....</i>	<i>9</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet.....</i>	<i>9</i>
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation.....	10
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Emma Snöliilja/Lars Jehpsson
Telefon: 019-17 69 89 / 019-17 66 12
Telefax: 019-17 70 85
E-post: skolstatistik@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99). I Skolverkets föreskrifter (2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m. regleras vidare skyldighet för huvudmän att lämna uppgifter om elever i gymnasieskolan samt att uppgiftslämningen kan fullgöras genom rapportering till CSN. Gymnasieskolor är enligt 6 kap. 6 § studiestödslagen (1999:1395), 6 kap. 9 § studiestödsförordningen (2000:655) och enligt Centrala studiestödsnämndens föreskrift CSNFS 2001:6 skyldiga att lämna uppgifter till CSN rörande elever i gymnasieskolan.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Insamlingen av uppgifter om elever i gymnasieskolan baserar sig på individuppgifter. Registerutdrag enligt personuppgiftslagen (1998:204) lämnas på begäran av enskild person.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Primärmaterial (datafiler) behålls i 2 år medan blanketterna makuleras efter ca 3 år.

A.9 EU-reglering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Uppgifterna rörande elever i gymnasieskolan har samlats in sedan början av 1970-talet (gruppstatistik). Sedan 1986 har insamlingen skett på individnivå. 1992 ändrades referenstidpunkten från 15 september till 15 oktober. Dagens insamling bygger på underlag från CSN och har så gjort sedan 1986.

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), SCB:s prognosinstitut, Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, skolor, kommuner och andra skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Uppgifterna i registret används även till den internationella rapporteringen.

A.12 Uppläggning och genomförande

SCB genomför insamlingen på uppdrag av Skolverket och det är Skolverket som ansvarar för publiceringen.

Insamlingen av uppgifter om elever i gymnasieskolan är en totalundersökning med SCB:s skolenhetsregister som ram. Populationen är samtliga elever inskrivna i gymnasieskolan per den 15 oktober eller närliggande vardag.

Insamlingen sker i samarbete med CSN. CSN tillhandahåller i början av november ett register med samtliga elever inskrivna i gymnasieskolan per 15 oktober som erhåller studiestöd.

Eftersom SCB och Skolverket använder registret för statistikframställning är kvalitetskraven höga på grundmaterialet. Detta innebär att SCB genomför en omfattande granskning av materialet och kontaktar skolenheterna för vissa upprättningar om nödvändigt. Uppgift om giltiga studievägar tillhandahålls av Skolverket.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I dagsläget finns inga planerade förändringar till kommande insamlingar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.

(4) Jämförbarhet och sam användbarhet, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.

(5) Tillgänglighet och förståelighet, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegrepp för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objektet är elev i gymnasieskolan. Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i gymnasieskolan per 15 oktober 2013. Rampopulation är elever i gymnasieskolan inrapporterade till CSN. Elever inskrivna i gymnasiesärskolan ingår inte i redovisningen.

1.1.2 Variabler

Följande variabler redovisas i statistiken:

Årskurs	Årskurs 1-3
Huvudman	Anger vilken huvudman en skolenhet har; kommun, landsting eller enskild.
Gymnasieprogram	Det finns 18 nationella gymnasieprogram och 5 introduktionsprogram samt riksrekryterande utbildningar med egna examensmål och International Baccalaureate.
Utländsk bakgrund	Utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.
Svensk bakgrund	Inrikes födda med minst en inrikes född förälder
Kön	Kvinnor, män
Kommun	Elevens folkbokföringskommun, alternativt kommun där skolenheten är belägen
Län	Elevens folkbokföringslän, alternativt län där skolenheten är belägen

Skolenhet	En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet.
Föräldrarnas högsta utbildningsnivå	Förgymnasial, gymnasial samt kort eller lång eftergymnasial utbildning. Avser biologiska föräldrar.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, län, kommun, skolhuvudman, kön, svensk/utländsk bakgrund, föräldrarnas utbildningsnivå, årskurs och gymnasieprogram/inriktning.

1.1.5 Referenstider

Mätdatum är 15 oktober eller närliggande vardag. Syftet är att beskriva elevsituationen i gymnasieskolan aktuellt läsår.

1.2. Fullständighet

Statistiken omfattar samtliga elever i gymnasieskolan den 15 oktober 2013 som finns inrapporterade hos CSN den 15 oktober. Statistiken omfattar inte elever i gymnasiesärskolan.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undertäckning av elever som läser i gymnasieskolan men som inte inrapporterats till CSN kan förekomma men i låg utsträckning. Den allmänna bedömningen är att såväl Skolenhetsregistret som den statistik som publiceras håller god kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 *Ramtäckning*

Statistiken omfattar samtliga elever i gymnasieskolan som är inrapporterade till CSN den 15 oktober 2013. Elever som har avbrutit studierna innan eller börjar studierna efter den 15 oktober ingår därför inte i statistiken. Det kan förekomma en undertäckning av elever i de fall en elev inte inrapporteras till CSN. Se avsnitt 2.2.3 *Mätning* för ytterligare information. Inga studier har genomförts särskilt kring detta men erfarenheten visar att det i så fall rör mycket få elever.

2.2.3 *Mätning*

Uppgifter om elever i gymnasieskolan samlas in via CSN:s system för utbetalning av studiestöd till gymnasieelever. Den 1 juli 2011 tillkom definitionen *skolenhet* i skollagen vilket för läsåren 2012/13 och 2013/14 innebar förändringar i Skolenhetsregistret (f.d. Skolregistret). För att ta hänsyn till dessa förändringar har SCB utfört kompletterande undersökningar både 2012 och 2013 men omorganisationerna i skolenheter medför ändå en viss osäkerhet i statistiken på skolnivå.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om *objektsbortfall*; saknas enbart vissa värden, handlar det om *partiellt bortfall*.

Inget känt *objektsbortfall* finns i undersökningen.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler. Huvudmannen rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler så som födelseland och hemkommun saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också i föräldrarnas utbildningsbakgrund.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning (dataregistrering, kodning och granskning/rättning) kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser. Andra bearbetningsfel beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Inkommet material bearbetas maskinellt efter i förhand fastställda rutiner. Exempel på kontroller som genomförs är samgranskning mot registren över slutbetyg i grund- resp. gymnasieskolan. Vidare kontrolleras bl.a. felaktiga studievägs-koder med hjälp av studievägsregistret, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann, dubletter etc.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer, även för dem som har tillfälliga personnummer. Tillfälliga personnummer är dock inte konstanta mellan undersökningar och därför finns det en risk att uppgifterna inte matchas ihop på rätt sätt. Detta kan orsaka mindre snedvridningar av statistiken trots att antalet individer med tillfälliga personnummer är förhållandevis få till antalet.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några ytterligare fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått, vanligen i form av konfidensintervall för urvalsosäkerheter, beräknas inte eftersom det är en totalräknad studie. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig mätning per 15 oktober eller närliggande vardag.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 5 månader.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Insamlingen har i stort sett bedrivits likadant sedan 1986. År 1992 ändrades referenstidpunkten från 15 september till 15 oktober.

Under åren har gymnasieutbildningarna dock förändrats, vilket kan försvåra jämförbarheten över tid. Bland annat har programstruktur, innehåll och betygssystem ändrats i och med de olika gymnasiereformer som genomförts. Det har också skett förändringar i skolornas organisation och huvudmannaskap. I början av 90-talet övergick skolorna från att vara statligt styrda till att vara kommunala. I samband med detta öppnades det upp för andra än kommuner, landsting och staten att bedriva skolverksamhet med offentlig finansiering. Från och med 1 juli 2011 har begreppet ”skola” dessutom ersatts av ett nytt organisatoriskt begrepp – skolenhet. Införandet av det nya skolenhetsbegreppet innebär att jämförelser mellan skolor eller avseende antal skolor inte kan göras för tidsperioder som sträcker sig över angivet datum.

På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser över tiden för elever med tillfälliga personnummer.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (*se avsnitt 1.1.4 Redovisningsgrupper*) anses generellt vara god. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med få antal elever bli missvisande då variationerna kan vara stora.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken passar bra att sammanvända med annan statistik inom skolan, exempelvis slutbetyg från gymnasieskolan, övergång till högskolan, pedagogisk personal etc.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. ”Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning”, ”Barn, elever, personal och utbildningsresultat - jämförelsetal för skolhuvudmän” och ”Beskrivande data om förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning” samt i databasen SIRIS, <http://siris.skolverket.se>.

Ovanstående publicering sker på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

Delar av statistiken finns även i ”På tal om utbildning”, ”Statistisk Årsbok” och ”Utbildningsstatistisk Årsbok” som alla utges av SCB.

5.2 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av kortare PM samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

Möjlighet finns även att ta fram dynamiska tabeller i databasen SIRIS. <http://siris.skolverket.se>. I SIRIS presenteras uppgifterna på riks, kommun- och skolnivå. Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riks, läns- och kommunnivå i jämförelsetalsdatabasen. www.jmfтал.artisan.se

5.3 Dokumentation

Statistiken över elever i gymnasieskolan är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Statistikens kvalitet beskrivs i detta dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0103.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För upplysningar kontakta Skolverket, tfn: 08-527 332 00 vx,
e-post: skolverket@skolverket.se.